

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžp/3/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012201734
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012201734.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a členov senátu JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Milučkého, v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, so sídlom v Tulčíku 26, IČO: 31303862, zast. advokátkou JUDr. Iveta Rajtáková, so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Ľ. Štúra 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 6006/2012-1.10 (27/2012 - rozkl.) zo dňa 10. júla 2012 a rozhodnutia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Odboru výkonu štátnej správy č. 3439/2012-2.2 zo dňa 4. apríla 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 16. novembra 2012, č. k. 6S 19/2012-80, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo 16. novembra 2012, č. k. 6S 19/2012-80, p o t v r d z u j e.

Účastníkom právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 16. novembra 2012, č. k. 6S 19/2012-80 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 6006/2012-1.10 (27/2012 - rozkl.) zo dňa 10. júla 2012, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Odboru výkonu štátnej správy, č. 3439/2012-2.2 zo dňa 4. apríla 2012 ktorým bola podľa § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c/ zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZOPK“) a zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) povolená výnimka zo zákazov podľa § 35 ods. 1 písm. a/ a písm. f/ ZOPK a to usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Malatiná, držať ho a prepravovať.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že žalobca v žalobe vytýkal správnym orgánom jednak pochybenia procesného charakteru a tiež tvrdil, že rozhodnutia sú nepreskúmateľné. Podľa žalobcu boli porušené jeho práva ako účastníka konania v správnom konaní tým, že žalobca požiadal o oboznámenie sa s podkladmi k rozhodnutiu pre každé jednotlivé konanie a o poskytnutie primeranej

lehoty na vyjadrenie k tomuto oboznámeniu, avšak zo strany správnych orgánov mu nebolo vyhovené. K týmto námietkam žalobcu krajský súd z administratívneho spisu žalovaného zistil, že listom z 9. marca 2012 doručeným žalobcovi 14. marca 2012 prvostupňový správny orgán oznámil žalobcovi podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku, že v konaní zhromaždil rozhodujúce podklady na vydanie rozhodnutí, t.j. týmto dňom bolo ukončené zisťovanie stavu veci a obstarávanie podkladov. Ďalej ho vyzval, že ako účastník konania sa má právo s podkladmi oboznámiť a následne sa k nim vyjadriť pred vydaním rozhodnutia, pričom vyjadrenie je potrebné urobiť písomne alebo osobne denne od 8.00 hod. - 13.00 hod. do 7 dní odo dňa doručenia výzvy a spisový materiál je v tomto čase k dispozícii na nahliadnutie. Žalobca na toto oznámenie reagoval žiadosťou o zaslanie podkladov rozhodnutia a o predĺženie lehoty na vyjadrenie v jednotlivých konaniach zo dňa 19. marca 2012. Uviedol, že podklady neboli súčasťou listu zo dňa 9. marca 2012, postup správneho orgánu je v rozpore s § 3 ods. 1, 2 a 3 a § 33 ods. 2 Správneho poriadku, pretože podľa žalobcu majú byť podklady súčasťou listu. Z týchto dôvodov žiadal o oboznámenie s podkladmi k rozhodnutiu pre každé jednotlivé konanie a o poskytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie sa k nim. Na túto žiadosť reagoval žalovaný listom zo dňa 23. marca 2012 doručeným žalobcovi dňa 4. apríla 2012 s tým, že uviedol, že podľa jeho názoru žalobcovi nebolo upreté jeho právo na oboznámenie sa s obsahom podkladov. Ustanovenie § 33 ods. 2 Správneho poriadku neupravuje zákonnú povinnosť správneho orgánu oboznámiť s podkladmi rozhodnutia účastníka konania, či z vlastnej iniciatívy vyhotovovať kópiu administratívneho spisu a zasielať ju účastníkom konania na vyjadrenie. Postup, ktorý zvolil žalovaný je podľa názoru krajského súdu štandardný postup v správnom konaní (obdobne aj v súdnom konaní) a tento postup nemožno hodnotiť ako brániaci k uplatneniu práva na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia.

Na základe týchto zistení krajský súd dospel k právnomu záveru, že žalovaný správny orgán postupoval v súlade s § 33 ods. 2 Správneho poriadku, keď dal žalobcovi možnosť vyjadriť sa k podkladom i k spôsobu ich zistenia, pred rozhodnutím vo veci, pričom mu poskytol primeranú 7 dňovú lehotu na vyjadrenie sa s tým, že spisový materiál bude sprístupnený k nahliadnutiu u žalovaného v určenom čase. Krajský súd mal za to, že pokiaľ sa žalobca odvolával na ustanovenie § 23 Správneho poriadku, toto ustanovenie je konštruované v súvislosti s nahliadaním do spisov a odsek 1 tohto ustanovenia jednoznačne predpokladá, aby účastník konania využil aktívne svoje právo nahliadnuť do spisu. Pri využití tohto svojho práva nahliadnuť do spisu má právo robiť si zo spisov výpisy, odpisy a dostať kópie spisov s výnimkou zápisníc o hlasovaní. Žalobcovi bola poskytnutá možnosť nahliadnuť do spisu, on však túto možnosť napriek tomu, že je zastúpený advokátom nevyužil, požiadal o zaslanie podkladov, ktoré bližšie nešpecifikoval práve z dôvodu, že nevedel o aké podklady žiada, poštou a požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k podkladom. Podľa názoru krajského súdu Správny poriadok nepozná inštitút žiadosti účastníka konania o predĺženie lehoty, umožňuje len, aby účastník požiadal o odpustenie zmeškanej lehoty čo znamená, že žalobca nemal právny nárok na predĺženie lehoty na vyjadrenie sa a bol povinný vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia v jemu poskytnutej primeranej 7 dňovej lehote (§ 27 ods. 1 Správneho poriadku) čo neurobil a ani nepožiadaval o odpustenie zmeškanej lehoty. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom žalovaného, že nie je povinnosťou správneho orgánu zasielať podľa § 33 ods. 2 Správneho poriadku spolu s výzvou na vyjadrenie sa k podkladom automaticky aj samotné podklady. Je teda na účastníkoch konania, aby využili svoje právo nahliadnuť do spisu a oboznámili sa s podkladmi, prípadne požiadali pri nahliadnutí do spisu o kópiu tohto spisu.

V tejto súvislosti ešte krajský súd poukázal na to, že aj keby správny orgán - žalovaný dôsledne nerešpektoval § 33 ods. 2 Správneho poriadku (čo sa však podľa názoru krajského súdu nestalo), nešlo by v tomto prípade o dôvod spôsobujúci nezákonnosť napadnutého rozhodnutia a to z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie je podľa názoru krajského súdu vecne správne. Žalovaný správny orgán vykonal dostatočné dokazovanie na udelenie výnimky podľa § 40 ods. 3 písm. c/ ZOPK. Vychádzal zo Stanoviska Štátnej ochrany prírody SR zo dňa 6. marca 2012 a zo Správy chránenej krajiny oblasti (CHKO) Horná Orava zo dňa 16. februára 2012 ohľadom toho, že výskyt medveďa hnedého je v tomto území zvýšený a o množstve škôd spôsobených medveďmi. Bolo preukázané listom Poľnohospodárskeho družstva Malatiná zo dňa 20. januára 2012, že toto družstvo podporuje žiadosť žiadateľa na odstrel medveďa hnedého z dôvodu škôd na hospodárskych zvieratách (v prílohe zaslalo protokoly z miestneho šetrenia škôd za rok 2011). Pokiaľ išlo o druhý dôvod žaloby, namietanú nepreskúmateľnosť rozhodnutia k tomu krajský súd uviedol, že obidve rozhodnutia žalovaného, ako aj prvostupňového správneho orgánu sú riadne odôvodnené v zmysle požiadaviek podľa § 47 ods. 2 a 3

Správneho poriadku, pričom žalovaný vykonal aj riadne dokazovanie.

Na základe vyššie uvedeného, po preskúmaní postupu a rozhodnutia žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa, dospel krajský súd k záveru, že tieto sú v súlade so zákonom, a preto žalobu žalobcu podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ako bezdôvodnú zamietol.

Včas podaným odvolaním sa žalobca domáhal, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa zruší a vráti im vec na ďalšie konanie. V odvolaní rovnako ako v žalobe namietal, že správne orgány nepostupovali v súlade s § 21, § 23, § 27, § 28 § 32 a § 33 Správneho poriadku, keď mu nezaslali požadované podklady k rozhodnutiu, čím došlo k porušeniu jeho práv ako účastníka správneho konania, nakoľko dôkazy, na základe ktorých správne orgány rozhodli o udelení výnimky, zostali pred žalobcom utajené. Tiež namietal úvahy krajského súdu o neexistencii právneho nároku na predĺženie lehoty na zaslanie vyjadrenia k podkladom rozhodnutia.

Pokiaľ ide o meritum veci k tomu namietal, že skutkový stav nebol správnymi orgánmi zistený dostatočne, nakoľko tieto nevyhodnocovali možnosť iných riešení, ktoré by znížili riziko synantropného správania medveďa, nevyhodnotil pravdepodobnosť, či udelenie výnimky povedie k zamýšľanému cieľu a či strety medveďa s obyvateľmi sú prejavom nebezpečného správania určitých konkrétnych jedincov, alebo k nim dochádza v prirodzenom prostredí v biotope medveďa hnedého.

Žalovaný vo svojom vyjadrení zo 14. januára 2013 navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Poukázal na to, že krajský súd sa vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalovaného a k meritu veci dodal, že správne orgány si zaobstarali dostatok podkladov pre rozhodnutie o udelení výnimky, okrem iného aj stanovisko Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a stanovisko CHKO Horná Orava, ktoré žiadosť posúdili na základe znalostí konkrétnych lokalít a skutočností a odporučili požadovanú výnimku vzhľadom na preukázané pretrvávajúce ohrozovanie zdravia a bezpečnosti osôb pohybujúcich sa v daných lokalitách. Taktiež žalovaný oslovil všetky zoologické záhrady na Slovensku aj v Čechách, aby posúdili otázku existencie inej alternatívy, vyžiadali si správy starostov obcí z predmetných revírov o stave populácie medveďa hnedého a dospel k jednoznačnému záveru, že nie je dôvod spochybňovať splnenie základnej podmienky pre povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého, ktorou je skutočnosť, že povolená výnimka neohrozí zachovanie populácie tohto druhu a ochráni život a zdravie ľudí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Rozsudok bol verejne vyhlásený 18. decembra 2013 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

V prejednávanom prípade bolo potrebné posúdiť, či žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa, postupovali v súlade so ZOPK a Správnym poriadkom, keď povolili výnimku zo zákazov ustanovených v § 35 ods. 1 ZOPK - usmrtenie jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Malatiná v roku 2012 (ďalej len „výnimka“).

Podľa § 40 ods. 2 ZOPK, orgán ochrany prírody môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, a to

len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov; ak ide o druhy vtákov a vybrané druhy živočíchov uvedené v osobitnom predpise, 68a) výnimku na ich lov povoľuje ministerstvo pôdohospodárstva.

Podľa ods. 3 výnimku podľa odseku 2 možno povoliť:

b) pri predchádzaní závažných škôd na úrode, hospodárskych zvieratách, lesoch, chove rýb, vodnom hospodárstve a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj pri predchádzaní závažných škôd na inom type majetku,

c) v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane tých, ktoré majú sociálny alebo hospodársky charakter a tých ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie,

Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že krajský súd sa náležite a v súlade so zákonom vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami žalobcu ako i s tvrdeniami žalovaného a dal odpoveď na výklad a aplikáciu použitých zákonných ustanovení v napádaných rozhodnutiach, a preto sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu tak, ako ich uviedol aj v tomto svojom rozsudku a na potvrdenie jeho správnosti považuje za potrebné doplniť, že žiadateľ - Poľovnícke združenie Malatiná, (ďalej len „žiadateľ“) listom z 9. januára 2012, požiadal žalovaného o povolenie výnimky. Svoju účasť v predmetnom konaní oznámil v zákonnej lehote listom z 13. januára 2012 žalobca.

Na základe výzvy žalovaného, žiadateľ zaslal monitoring pohybu synantropných (tzv. kontajnerových) medveďov v blízkosti ľudských sídiel a zdokumentovanie prípadov agresívneho správania medveďov a strety obyvateľov s medveďmi a to dve postúpenia žiadostí o poskytnutie náhrady škody spôsobenej medveďmi od Obvodného úradu životného prostredia v Dolnom Kubíne, podporu žiadosti o odstrel medveďa od Poľnohospodárskeho družstva Malatiná a od Obecného úradu Malatiná a dva protokoly z miestneho šetrenia škôd spôsobených medveďmi.

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) vo svojom stanovisku zo 6. marca 2012 okrem iného uviedla, že v súčasnosti existujú tri možnosti riešenia vzniknutých problémov:

odplašenie problematických jedincov pomocou zvukových efektov, alebo pomocou gumových projektilov, ktoré však nemajú požadovaný efekt,

odchyt a imobilizácia problematických jedincov, ich prevoz a umiestnenie vo vhodných aklimatizačných zariadeniach, umiestnenie do karantény, veterinárne opatrenia a neskôr ich prevoz do oblastí resp. zariadení s vhodnými podmienkami pre ich reintrodukciiu, avšak ZOO nemajú v súčasnosti záujem o odchytané jedince medveďa a o odchytaných jedincov je veľmi malý resp. nie je žiaden záujem ani v zahraničí.

Navyše, v súčasnosti na Slovensku neexistuje subjekt, ktorý by po technickej, hlavne však finančnej stránke dokázal zabezpečiť všetky podmienky pre uvedené prípady. Vzhľadom na to je podľa názoru ŠOP SK povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu živočicha na odstrel jedincov v lokalitách so vzniknutými škodami, resp. v rizikových lokalitách nebezpečných stretov človeka s medveďom, jediný efektívny spôsob riešenia problému jeho premnoženia.

Na tomto mieste je potrebné zdôrazniť, že námietky žalobcu o všeobecnosti zistených skutočností a tvrdení žalovaného neobstoja, nakoľko zistené možnosti o alternatívnych riešeniach, t.j. o tom, že premiestnenie odchytaných jedincov do ZOO, resp. iných lokalít neprichádza do úvahy, pretože ich niet kam premiestniť, sa v danom období týkali všetkých povoľovaných výnimiek.

Z listu Správy CHKO Horná Orava okrem iného vyplýva, že vzhľadom na množstvo škôd hlásených od PD Malatiná (usmrtených 19 ks oviec v mesiacoch júl a august 2011, zvýšené náklady na stráženie stáda, demoralizácia pastierov, ktorí odmietali z obáv o svoju bezpečnosť nastupovať do práce pri strážení stáda) odporúčajú povoliť regulačný odstrel jedného kusa medveďa hnedého. Okrem toho dochádzalo k ohrozovaniu hubárov a turistov v lokalitách revíru.

Z listu Obecného úradu Malatiná okrem iného vyplýva, že počas letných a jesenných mesiacov evidujú sťažnosti tak vlastných občanov, ako aj turistov na časté strety s medveďmi počas pohybu v okolitých lesoch a pri lesných prácach.

Z uvedeného nepochybne vyplýva, že žalovaný ako aj správny orgán prvého stupňa si pred rozhodnutím o povolení výnimky vyžiadali dostatočné podklady preto, aby mohli dospieť k rozhodnutiu, že podmienky na povolenie výnimky ustanovené zákonom boli splnené.

Odvolací súd dáva do pozornosti, že prvý predpoklad vyžadovaný zákonom pre udelenie výnimky, t. j. neohrozenie zachovania populácií dotknutého druhu bol nad všetku pochybnosť splnený, keďže medveď hnedý je na území Slovenskej republiky premnožený. Pokiaľ ide o alternatívne iné riešenia, t. j. umiestnenie do iných lokalít, z vykonaného dokazovania je zrejmé, že o odchytených jedincov nie je záujem a preto ich nie je kam premiestniť. Za uvedených okolností je aj podľa názoru odvolacieho súdu povolenie výnimky legitímne.

Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal procesné pochybenia správnych orgánov, odvolací súd mu dáva do pozornosti, že Správny poriadok vyžaduje aktívnu súčinnosť tak správneho orgánu ako aj účastníka správneho konania, k čomu v tomto konaní zo strany účastníka konania nedošlo, keďže tento svoje právo oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia nevyužil. Pokiaľ ide o nepredĺženie lehoty na podanie vyjadrenia, odvolací súd poznamenáva, že ide o lehotu procesnú, ktorej dĺžka závisí od úvahy správneho orgánu. Preto pokiaľ správny orgán dospel k záveru, že lehota 7 dní na podanie vyjadrenia je dostatočná, nepostupoval v rozpore so zákonom, keď žiadosti žalobcu o jej predĺženie nevyhovel, nakoľko zákon mu povinnosť vyhovieť takejto žiadosti neukladá. V tomto kontexte nárok na predĺženie procesnej lehoty určenej správnym orgánom neexistuje.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu a postupu a rozhodnutia krajského súdu odvolací súd dospel k záveru, že krajský súd dostatočne podrobne a presne zistil skutkový stav a vysporiadal sa s relevantnými námietkami žalobcu.

Skutočnosť, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto s poukazom na vyššie uvedené dôvody, ako aj na všetky individuálne okolnosti daného prípadu, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1, ods. 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal a žalovanému zo zákona náhrada trov konania neprináleží.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.